

Cançó de Nadal

He intentat que, amb aquest relat fantàstic, els espectres neixin d'una idea que no ha de disgustar els meus lectors amb ells mateixos, ni amb altres persones, ni amb l'època nadalenca ni amb mi. Tant de bo que aquest llibre els encisi amablement la llar i que ningú no vulgui deixar de llegir-lo.

El seu sincer amic i servidor,
Charles Dickens
desembre de 1843

Primera estrofa. El fantasma d'en Marley

Per començar, direm que en Marley era mort. D'això no n'hi havia cap dubte. La seva acta de defunció havia estat signada pel sacerdot, pel sagristà, per l'amo de la funerària i per la persona que es va encarregar del funeral. Ho sabia l'Scrooge? És clar que ho sabia. Ell també havia signat l'acta, i el seu nom era respectat a la Borsa i en qualsevol document en què aparegués. El vell Marley estava tan encaratat com els claus del seu taüt. L'Scrooge havia estat el seu soci durant ves a saber quants anys, el seu administrador i el seu únic amic, i també l'únic que havia portat dol per ell. Però ni tan sols en aquell moment es va deixar aclaparar pel trist esdeveniment, sinó que es va comportar com un veritable home de negocis i va aconseguir celebrar el funeral per una autèntica ganxa. L'Scrooge no va esborrar el seu nom del cartell de l'empresa, en què encara es podia llegir «Scrooge i Marley». Tothom la coneixia així, i ell continuava responant pels dos noms.

L'Scrooge era un home terriblement garrepa; tenia un puny tan tancat com una pedra. Era cruel, miserable, ambiciós, tossut i incorregible. Mai, res no havia fet que es mostrés generós. Era callat, esquerp i solitari com una ostra. El seu fred interior li havia gelat les velles faccions: el nas punxegut, les galtes arrugades, els ulls vermellors, els llavis prims i la veu astuta i estrident. Una gebrada blanca li cobria el cap, les celles i la barba. I el seu caminar també era lent, com si estigués congelat. La seva baixa temperatura sempre l'acompanyava fos on fos, gelava l'oficina els dies d'estiu i no l'escalfava ni un grau els dies de Nadal. Ni la calor ni el fred exterior no li feien efecte. Ni la pluja més forta, ni el vent més aspre, ni la nevada més gran mai no van aconseguir que canviés de propòsit. El temporal no sabia com atacar-lo i acabava cedint; l'Scrooge no ho feia mai.

Mai ningú no el va aturar pel carrer per dir-li afablement: «Estimat Scrooge, com està? Quan vindrà a fer-nos una visita?» Cap pidolaire no li implorava una almoïna; cap nen no li preguntava l'hora; ningú, home o dona, no s'atrevia mai a preguntar-li com podia arribar a algun lloc. Fins i tot els gossos pigalls semblaven coneixe'l, ja que, quan veien que s'acostava, s'enduien l'amo a un altre lloc i movien la cua, com dient: «No hi ha pitjor ull que el d'un malvat.» I creieu que tot això li importava, a l'Scrooge? Gens ni mica. Era el que ell desitjava: seguir el camí de la vida mantenint la distància amb la resta dels éssers humans.

Un dia, un dels millors de l'any, la vigília de Nadal, el vell Scrooge estava assegut a la seva taula de l'oficina. Feia un dia horrible: fred, ventós i ennuvolat. A través de la finestra, podia veure com la gent que passava pel carrer picava de peus per escalfar-se'ls i estrenyia les mans contra el pit. Els rellotges de la ciutat acabaven de tocar les tres, però hi havia tanta

boira que havia estat fosc tot el dia i la broma densa es colava pel forat del pany. Les cases del davant semblaven fantasmes, i a través de les finestres només s'entreveïen els punts de llum de les llars de foc.

L'Scrooge tenia la porta del despatx oberta per vigilar el seu empleat, que en una cofurna infame s'afanyava a escriure cartes. L'Scrooge tenia un petit braser, però el del seu escrivent era tan diminut que més aviat semblava una brasa, però no el podia avivar perquè la senalla del carbó era a la sala de l'amo i, si hagués gosat anar a buscar una pala, segur que l'Scrooge l'hauria amenaçat d'acomiadar-lo, així que es conformava a emboçar-se la bufanda fins als ulls.

—Bon Nadal, oncle, i que sigui molt feliç! —va cridar una veu alegre.

Era el nebot de l'Scrooge, en Fred, que havia entrat a l'oficina com un remolí i sense trucar.

—Bah! —va dir l'Scrooge—. Bajanades!

En Fred va arribar sufocat pel pas ràpid enmig de la boira i el gel. Tenia la cara vermella com un tomàquet, els ulls li espurnejaven i l'alè li fumejava.

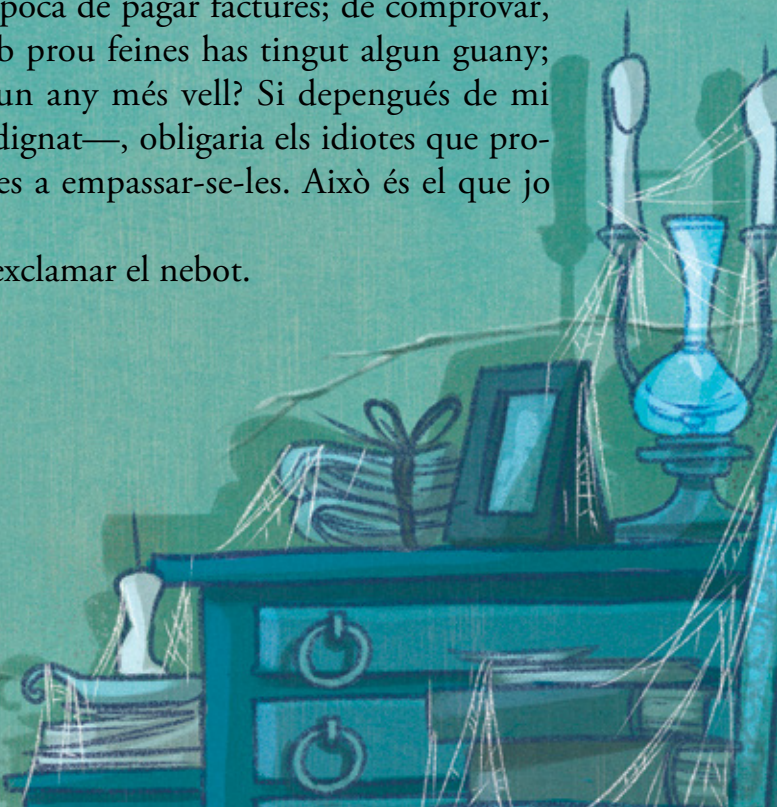
—Una bajanada, el Nadal, oncle? —va dir el nebot—. No ho deu pas dir seriosament?

—És clar que sí! —va afirmar l'Scrooge—. Bon Nadal! Quins motius tens per ser feliç? Ets pobre com una rata.

—Vinga, home! —va contestar el nebot amablement—. I quins motius té vostè per estar trist i de tan mal humor? No s'enfadi, oncle!

—I quina altra cosa puc fer —va replicar l'oncle—, si visc en un món ple de bojos? Bon Nadal! A fer punyetes el Nadal! Què és el Nadal, sinó l'època de pagar factures; de comprovar, en fer números, que amb prou feines has tingut algun guany; l'època en què et sents un any més vell? Si depengués de mi —va afegir l'Scrooge, indignat—, obligaria els idiotes que pronuncien aquestes paraules a empassar-se-les. Això és el que jo faria!

—Però, oncle! —va exclamar el nebot.

—Nebot meu, tu celebra el Nadal a la teva manera i deixa que jo ho faci a la meva.

—Que no el celebra? —es va sorprendre el nebot—. Hi ha moltes raons per fer-ho, no només pel seu origen sagrat, sinó perquè Nadal és un temps amable, indulgent, generós i feliç. És l'única època de l'any en què homes i dones semblen haver rebut el consentiment per obrir el cor de bat a bat, per pensar que tots els éssers humans som iguals, sense tenir en compte la raça. Per tant, oncle, encara que a mi no m'hagi portat ni un bri d'or o de plata, penso que el Nadal m'ha fet molt de bé i me'l seguirà fent. Així que... beneït sigui Nadal!

L'empleat va aplaudir instintivament, però, en adonar-se que havia comès un error, va voler dissimular-lo avivant el foc i va apagar l'última brasa que li quedava.

—Si el torno a sentir —el va increpar l'Scrooge—, celebrarà el Nadal a casa seva, perquè l'acomiararé! I tu, nebot meu, ja que ets un bon orador, em pregunto per què no et presents al Parlament.

—No s'enfadi, oncle. Vingui demà a dinar a casa meva.

—Abans prefereixo veure't... —però no va arribar a acabar la frase.

—Per què no? No ha vingut mai. Doni'm una raó per no fer-ho.

—Per què? —va remugar l'Scrooge, i després li va etzi-bar—: Per què et vas casar?

—Perquè em vaig enamorar.

—Et vas enamorar! Buf! Amor i Nadal, les dues coses més ridícules del món. Adeu, que et vagi bé!

—Oncle, mai no li he demanat res ni necessito res de vostè. Per què no podem ser amics?

—Bona tarda! —va repetir l'Scrooge per tota resposta.

—Em sap molt de greu la seva decisió —va concloure en Fred—. Mai no ens hem enfadat i no ho farem per això. Jo vull celebrar el Nadal i mantenir el bon humor fins al final. Així doncs, li torno a desitjar bon Nadal i un feliç any nou.

I, tot seguit, va abandonar l'estança, no sense abans felicitar l'empleat, que, malgrat que estava gelat, el va acompanyar a la porta i el va acomiadar amb més afecte i cordialitat que no pas ho havia fet l'Scrooge.

—Aquest és un altre llunàtic —va murmurar l'Scrooge, referint-se al seu empleat—. Amb quinze xílings a la setmana, dona i fills, i parla de felicitat per Nadal. N'hi ha per portar-lo al manicomi!

Aprofitant que la porta era oberta, dos visitants d'aparença agradable van entrar a l'oficina i es van treure el barret. Portaven llibres i papers.

—Scrooge i Marley, suposo —va dir un dels homes, fent una lleugera reverència.

—El senyor Marley va morir fa set anys —va aclarir l'Scrooge—, justament una nit com aquesta.

—Estem segurs que la seva generositat haurà estat heretada pel seu soci successor. —L'Scrooge va arrufar les celles, perquè la paraula *generositat* l'enfurismava—. En aquesta època de celebracions —va continuar el cavaller, traient una ploma de la butxaca—, cal pensar en els milers de persones pobres i desamparades que pateixen perquè no tenen el necessari.

—Que no hi ha cases de treball? Que no hi ha orfenats? Que no hi ha asils per a ancians?

—Sí que n'hi ha —va respondre l'altre cavaller—. No podem dir que no; però són insuficients. Són tots plens.

—Bé! Tenia por que la Llei de pobres¹ ja no estigués en vigor o que hagués passat alguna cosa que hagués aturat el funcionament correcte d'aquestes institucions. Si no és així, tot va bé, doncs.

—Ja! Però hem de tenir en compte que aquests centres amb prou feines poden atendre una part de la multitud desemparada. Per això, ens hem proposat recaptar fons per comprar menjar, begudes i combustible per a la pobra gent afligida. I hem triat aquesta època d'abundància i alegria. Si em diu quina aportació farà, senyor, l'anotaré.

—Cap —va contestar l'Scrooge.

—Vol mantenir l'anonimat?

—Vull que em deixin sol —va replicar l'Scrooge—, per respondre la seva pregunta. No celebraré el Nadal i no estic disposat que tota aquella gent gandula el celebri a costa meva. Contribueixo a mantenir tots aquests establiments que he anomenat, així que, si algú està necessitat, que hi vagi.

—Molts no hi volen anar i molts altres preferirien morir abans...

—Doncs, si prefereixen morir —es va apressar a dir l'Scrooge—, val més que ho facin i així disminuirà l'excés de població. I, a més, senyors, no hi entenc, d'això.

—Doncs ho hauria de fer —va observar el cavaller.

—No és pas assumpte meu —va concloure l'Scrooge—. Un home en té prou amb entendre del seu negoci i no ficar-se en els dels altres. Bona tarda, senyors!

Els dos homes van comprendre clarament que era inútil continuar i van abandonar el despatx. L'Scrooge va reprendre la feina.

¹ Llei de pobres (*Poor Law*): va ser dictada a la Gran Bretanya l'any 1834 i obligava les persones que no tenien feina, els pidolaires i els orfes més petits de quinze anys a ser internats en cases de treball, anomenades *workhouses*.

Mentrestant, la boira i la foscor s'havien fet tan denses que la gent anava pel carrer amb torxes i il·luminava també la ruta dels carruatges de cavalls. La vella torre d'una església propera es va fer invisible i tocava les hores embolcallada amb els núvols, amb vibracions trèmules, com si li petessin les dents del seu elevat i gelat cap. El fred es va fer intens. Al carrer Major uns obrers estaven reparant les canonades del gas i havien encès una foguera en una cantonada, al voltant de la qual es va reunir un grup de nens i nenes i de vagabunds per escalfar-se les mans. L'aigua que sobreeixia de les clavegueres ràpidament es glaçava. La resplendor dels aparadors de les botigues plenes de viandes il·luminava les cares dels transeünts i els feia creure que el gloriós art de comprar i vendre era una broma. A la seva mansió esplèndida, l'alcalde de la ciutat donava ordres als seus cinquanta cuiners perquè prepararessin un sopar propi de la seva dignitat per a la nit de Nadal. I fins i tot l'esposa del sastre més senzill s'afanyava a preparar un deliciós púding per a l'endemà.

La boira i el fred persistien, quan l'amo d'un nassarró pelat pel fred famolenc es va aturar davant de la porta del despatx de l'Scrooge. Va encastar la cara al vidre i va voler obsequiar-lo amb una cançó de Nadal: «Nadal, Nadal, dolç Nadal...!»

Però, així que va començar a cantar, el vell Scrooge va agafar el regle amb tanta energia que el noiet va marxar corrents ben espantat.

Quan per fi va ser l'hora de tancar el negoci, l'Scrooge es va alçar de mala gana de la cadira, i el mateix va fer el seu empleat, posant-se el barret.

—Suposo que demà farà festa, oi?

—Si li sembla bé, senyor.

—Doncs em sembla molt malament i ho trobo molt injust.

Si li descomptés mitja corona² per això, pensaria que l'estic perjudicant. Així que estic obligat a donar-li festa. I no creu que el perjudicat soc jo pagant-li els dies que no treballa?

—Però només és un dia a l'any, senyor —va respondre l'empleat, apuntant un lleu somriure.

—Una simple excusa per treure els diners de la butxaca a un home cada vint-i-cinc de desembre —va replicar l'Scrooge, posant-se l'abric—. En fi, suposo que ha de fer festa. Però el vull veure aquí més d'hora demà passat.

L'empleat va prometre que així ho faria. Es va estrènyer la bufanda, ja que no tenia cap altra peça d'abric, i va sortir de pressa cap a casa seva per celebrar la nit de Nadal. L'amo va apagar el llum i també va sortir rondinant.

L'Scrooge es va menjar el seu melancòlic sopar a la seva melancòlica i habitual taverna. I, després de llegir tots els diaris i repassar els llibres de comptes, se'n va anar a casa a dormir. Vivia en un apartament ombrívol, que havia estat del seu difunt soci Jacob Marley, d'un edifici vell, negre i solitari al final d'un carreró, tan amagat que es diria que jugava l'acuit amb les altres cases. Només hi vivia l'Scrooge, ja que la resta d'habitatges estaven llogats per a oficines. La boira era tan espessa i l'entrada a la casa era tan fosca que, encara que l'Scrooge coneixia bé els passos, havia de caminar gairebé a les palpentes.

Si hem de ser francs, no hi havia res de particular en el picaporta de la porta del carrer, excepte que era molt gros. L'Scrooge havia vist aquell picaporta centenars de nits i de dies des que vivia en aquella casa. No tenia gens de fantasia i mai no

² Corona: moneda en curs a la Gran Bretanya en l'època de Dickens. Estava composta de cinc xílings, i cada xíling, al seu torn, de dotze penics.

havia dedicat ni un sol record al seu soci des que havia mort. Així doncs, com es pot explicar algú que, en ficar la clau al pany de la porta, veiés en el picaporta la cara d'en Marley? I no era pas una ombra impenetrable com els altres objectes que hi havia al carrer, sinó que emetia una resplendor lluent, però trista. No semblava enfadat ni agressiu, sinó que mirava l'Scrooge com ell acostumava a fer, amb les ulleres recolzades al seu front fantasmal. Tenia els cabells esbullats, com moguts pel vent, i, malgrat que tenia els ulls completament oberts, semblaven no veure-hi, ja que no es movien. Això i el seu color violaci li donaven un aspecte cadavèric horrible. Quan l'Scrooge es va aturar a pensar en el que estava veient, el picaporta era un altre cop un picaporta.

Dir que no es va sorprendre o que la sang no se li va glaçar a les venes davant d'aquella terrible visió seria no dir la veritat. Però va girar la clau amb resolució, va entrar i va encendre una espelma. Abans de tancar la porta, però, va mirar a fora amb precaució, com si esperés trobar-hi l'espectre d'en Marley; però no hi havia res, així que, convençut, va exclamar:

—Bah! Bah! —i va tancar la porta de cop.

El cop de porta va ressonar a tota la casa com un tro i l'eco es va propagar fins al soterrani. L'Scrooge no era un home que s'espantés per un eco, però, així que va travessar el vestíbul i va pujar l'escala a poc a poc, il·luminant-se amb l'espelma. En entrar al seu apartament, va fer el mateix abans de tancar la porta, va recórrer les diferents habitacions per comprovar que tot estava en ordre, i així era: la sala d'estar, el dormitori i el traster. No hi havia ningú ni a sota de la taula ni a sota del sofà; quedaven unes quantes brases a la llar de foc, on hi havia penjada una olla amb una mica de brou, ja que l'Scrooge estava refredat. Satisfet, va tancar la porta i va fer dues voltes de clau, per

resguardar-se contra qualsevol possible sorpresa. Es va despullar, es va posar la camisa de dormir, la bata, les sabatilles i la gorra de dormir i es va asseure davant de l'escarransit foc per escalfar-se i prendre's el brou. El record de la cara d'en Marley persistia al seu cap.

—Bajanades! —va dir en veu alta, i va començar a caminar per l'habitació.

Després de fer unes quantes voltes amunt i avall, es va tornar a asseure a la butaca i va recolzar el cap al respatller. Es va fixar en una campaneta que s'havia fet servir temps enrere per comunicar-se amb el servei del pis superior, però ja no tenia utilitat i estava penjada a la paret. Amb gran sorpresa i molt espantat, va veure que la campaneta començava a sonar; al principi, de manera suau, i després, amb molt de soroll, i la resta de campanetes de la casa van fer el mateix. Aquell soroll va durar mig minut o potser un, però li va semblar una hora. Les campanetes van deixar de sonar igual que havien començat, totes alhora. Aquell estrèpit va ser seguit d'un grinyol que venia de la part més fonda del soterrani, com si algú estigués arrossegant una cadena molt pesant. L'Scrooge va recordar que els fantasmes de les cases encantades eren descrits arrossegant cadenes. La porta del soterrani es va obrir de sobte i l'Scrooge va poder sentir com el so s'apropava al pis de sota, després pujava per les escales i es dirigia cap a la seva porta.

—Només són bajanades —es va dir l'Scrooge—. No vull creure en aquestes coses.

Però la cara li va canviar de color quan, al cap d'un moment, el fantasma va travessar la porta i va entrar a l'habitació davant dels seus ulls. La moribunda flama va fer un bot, com dient: «El conec, és l'espectre d'en Marley.» Era la mateixa cara

d'en Marley, amb els cabells recollits en una cua, l'armilla, la llarga levita,³ els pantalons ajustats i les botes. Portava una cadena lligada a la cintura i l'arrossegava com una llarga cua; les baules, tal com va poder observar l'Scrooge amb detall, estaven formades per caixes de cabals, claus, cadenats, llibres de comptes, documents i pesants butxaques d'acer. El seu cos era transparent, fins al punt que se li veien els botons de la part del darrere de la jaqueta. Portava el sudari que li havien posat en morir i que li envoltava el cap i la barba. Els seus ulls eren freds com la mateixa mort... Però, no, no, ni tan sols aleshores l'Scrooge s'ho creia.

—I bé, Jacob Marley —va dir, insensible i sarcàstic com era—, què vols de mi?

—Molt! —va contestar la veu, que, sens dubte, corresponia a la d'en Marley.

—Qui ets?

—Val més que em preguntis qui vaig ser. En vida vaig ser el teu soci, Jacob Marley.

—Pots... pots seure? —li va preguntar, dubtant, l'Scrooge, perquè no sabia si un espectre transparent podria fer-ho.

—Sí que puc —i ho va fer davant d'ell—. No creus en mi? —li va preguntar.

—No ho sé —va contestar l'Scrooge—, perquè els meus sentits em poden estar enganyant. Qualsevol cosa els afecta; per exemple, un mal d'estómac. Tu pots ser un filet de carn que se m'ha assentat malament, un tros de patata mal bullida o un gra de mostassa. Fas més olor de menjar mal digerit que de tomba. Així que tot pot ser una invenció de la meva imaginació, un conte.

³ Levita: espècie de jaqueta llarga o casaca masculina.

L'Scrooge no tenia el costum de fer bromes, però intentava ser enginyós per amagar el pànic que sentia, ja que la presència del fantasma el trastornava fins al moll dels ossos. L'atmosfera que l'envoltava li semblava completament infernal. No obstant això, es va voler fer el valent un cop més i va exclamar:

—Bah! Això només són bajanades creades per la meva fantasia.

En sentir això, l'espectre va fer un crit punyent i va moure la cadena amb un soroll tan fort que l'Scrooge es va haver de recolzar a la butaca per no caure desmaiats. I el seu terror va anar creixent quan es va treure la bena del cap i la mandíbula inferior li va caure sobre el pit. L'Scrooge va caure de genolls i es va tapar la cara amb les mans.

—Pietat! —va demanar—. Espantosa aparició, per què em turmentes?

—Home de ment mundana! —el va increpar el fantasma—. Creus en mi ara o encara no?

—Sí, sí! —va dir l'Scrooge—. Ho he de fer. Però, digue'm, per què els esperits vagueu per la terra i per què t'has presentat davant meu?

—Cal que cada home, quan és viu —va explicar el fantasma—, viatgi pel món, tingui contacte amb els seus semblants i comparteixi amb ells el que té per aconseguir la felicitat. Si no ho fa en vida, ha de fer-ho després de la mort. Jo no ho vaig fer i aquesta és la meva condemna. Pobre de mi! —i va llançar un gemec horrible alhora que sacsejava la cadena.

—Per què vas encadenat? —li va preguntar l'Scrooge, sobresaltat.

—Porto la cadena que em vaig forjar en vida. Me la vaig fer baula a baula i per la meua pròpia voluntat. T'estranya la

seva forma? —L'Scrooge tremolava cada vegada més—. O vols saber com és ja de llarga i pesant la que tu arrossegues? Fa set anys era tan llarga i pesant com aquesta. Des de llavors, tu l'has anat allargant amb els teus fets i ara encara és més llarga.

—Jacob —va dir implorant l'Scrooge—, vell amic, digue'm alguna altra cosa, dona'm algun consol.

—No ho faré pas —va replicar el fantasma—. Només em puc quedar més estona. No puc descansar, no puc estar-me enlloc. El meu esperit mai no va anar més enllà del nostre despatx. Ai, quin dolor! Només vaig estar atent als diners que entraven per la nostra finestreta. I quines jornades més feixugues que m'esperen encara!

L'Scrooge tenia el costum de ficar-se les mans a les butxaques quan rumiava. Va considerar el que l'espectre acabava de dir-li, però no es va atrevir a mirar-lo als ulls ni tampoc a alçar-se de terra, i va dir:

—Doncs t'ho has pres amb molta calma, Jacob, ja que fa set anys que ets mort i has estat viatjant tot aquest temps.

—I encara hauré de continuar caminant, captiu i encadenat, en un viatge incessant i esgotador, torturant-me amb el remordiment de no haver fet el que calia. Vaig perdre la meva oportunitat de fer el bé. Això és el que em va passar i cap penediment ja no pot evitar el passat. —I va moure un altre cop l'espectral cadena, que va ressonar en el silenci de la nit.

—Però tu vas ser sempre un bon home de negocis, Jacob! —va balbucejar l'Scrooge, que ja començava a albirar que es podria aplicar la lliçó a ell.

—Negocis! —va exclamar el fantasma, retorçant-se les mans—. La humanitat hauria d'haver estat el meu únic negoci. El benestar dels meus semblants era el meu negoci; la

caritat, la misericòrdia, la tolerància, la bondat, aquests haurien d'haver estat els meus objectius. Els meus negocis només eren una gota d'aigua a l'oceà de les meves ambicions personals.

Va sostenir la pesant cadena amb el braç i, com si fos la causa de totes les seves dissorts, la va tornar a llançar contra el terra.

—En aquesta època de l'any —va continuar l'espectre—, pateixo molt, perquè he passat pel costat de moltes persones amb els ulls tancats, sense alçar-los mai cap a la beneïda estrella que va guiar els tres Reis Savis cap a l'humil portal. Per a mi no hi ha hagut pobres la llum dels quals pogués conduir-me fins a ells.

L'Scrooge es va espantar en sentir el que deia l'espectre i va començar a tremolar.

—Escolta'm, Ebenezer Scrooge —va continuar el fantasma—, perquè el meu temps està a punt d'esgotar-se.

—T'escolto —va contestar l'Scrooge—, però no em mortifiquis més, Jacob, t'ho suplico.

—No ho pretenc pas. He passat molts dies al teu costat invisible, però avui he volgut deixar que em veiessis perquè et vull advertir que pots tenir esperances d'escapar-te del meu destí. Una oportunitat i una esperança que jo et procuraré.

—Sempre vas ser un bon amic —va dir l'Scrooge—. Gràcies.

—Et visitaran tres esperits, Ebenezer.

—Aquesta és l'esperança de què em parles? —va preguntar l'Scrooge, defallint.

—Sí. Sense la seva visita no podràs evitar el camí pel qual jo he vagat. Espera el primer demà, quan el rellotge toqui la una.

—Preferiria no veure'ls, però, si ha de ser com tu dius, no podria rebre'ls tots alhora, Jacob, per acabar abans? —va insinuar l'Scrooge.

—Espera el segon l'endemà a la nit a la mateixa hora. El tercer vindrà l'endemà passat a la nit, quan l'última campanada de les dotze hagi parat de vibrar. I no oblidis tot el que t'he dit pel teu bé, perquè no em tornaràs a veure. Així doncs, recorda el que ha passat aquesta nit entre nosaltres.

I, tot seguit, l'espectre va agafar la bena de la taula i va tornar a embolicar-se el cap. L'Scrooge es va atrevir a alçar els ulls i va veure que el fantasma el mirava de fit a fit, alhora que li feia un senyal amb la mà perquè s'hi acostés. L'Scrooge el va obeir. L'aparició es va apartar, es va acostar a la finestra, que s'havia anat obrint a mesura que s'hi acostava i ja estava oberta de bat a bat, i va saltar. Flotava en la gelada i tenebrosa nit.

L'Scrooge va sentir uns sorolls estranys de laments i gemecs. Encuriosit, es va apropar a la finestra. L'aire era ple de fantasmes que vagaven d'un costat a l'altre en continu moviment, gemegant i entonant cants fúnebres. Tots arrossegaven cadenes i alguns, possiblement governants corruptes, anaven enganxats a uns altres. L'Scrooge n'havia conegut uns quants quan vivien, com un vell fantasma amb armilla blanca que arrossegava una monstruosa caixa de ferro lligada al seu turmell i plorava impotent per no poder ajudar una pobra pìdolaire que portava un nen en braços. El càstig de tots aquells fantasmes era, clarament, no poder posar remei al mal que havien fet en vida a altres éssers humans i, en conseqüència, haver perdut la possibilitat de fer-lo.

Si aquests fantasmes es van esvair en la boira o va ser la boira la que els va embolcallar, l'Scrooge no ho podria dir. El que sí que és cert és que les veus dels espectres van callar i la nit va

tornar a ser com quan l'Scrooge havia arribat a casa. Va tancar la finestra i va examinar la porta per la qual havia entrat el fantasma; estava tancada amb dues voltes de clau. Va intentar dir «Ba... janades!», però va callar a la primera síl·laba. Aclaparat per l'emoció que havia experimentat, o per la feina del dia, o per la visita del Món Invisible, o per l'esgotadora conversa amb l'espectre d'en Marley, o perquè ja era molt tard, necessitava descansar. Així que se'n va anar de dret al llit i es va adormir immediatament.

